

ЮРИДИЧНА ОСОБА ЯК СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

Курсант 206 навчальна група **Дехтяров В.В.**

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук **Шармар О.М.**

Економічні та політичні перетворення останнього десятиліття істотно розширили й ускладнили сферу правового регулювання за рахунок появи приватного сектору. Це стосується і кримінального законодавства. Законопроект № 2032 від 17.01.2013 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження заходів кримінально-правового характеру стосовно юридичних осіб» пропонується доповнити Загальну частину Кримінального кодексу України (далі – КК України) розділом XIV¹ «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб». Актуальністю є проблема встановлення відповідальності за певні злочиннякі вчиняють юридичні особи.

Згідно ст. 18 КК України суб'єктом злочину може бути тільки фізична особа, тобто людина. Законодавство про кримінальну відповідальність визначає, що суб'єктом цього злочину може бути громадянин України, іноземний громадянин (підданий), особа без громадянства, які є підсудними судам України (статті 6–8, 18 КК України).

Дану позицію щодо визнання суб'єктом злочину лише фізичної особи займає кримінальне законодавство багатьох країн (наприклад, Китайської Народної Республіки (ст. 17) Туркменістану (ст. 20), Республіки Азербайджан (ст. 19), Республіки Болгарія (ст. 31), Республіки Казахстан (ст. 14), Республіки Таджикистан (ст. 22), Російської Федерації (ст. 19) тощо).

Спроби встановлення кримінальної відповідальності юридичних осіб як суб'єкта злочину були, зокрема, в проєктах КК України, Російської Федерації, Республіки Казахстан. Однак у результаті недостатньої відпрацьованості цього інституту й

численних складнощів у його реалізації, він не був законодавчо оформлений .

Водночас кримінальне законодавство деяких зарубіжних країн (США, Канада, Великобританія, Данія, Литовська Республіка, Франція, Нідерланди тощо) допускає кримінальну відповідальність юридичних осіб.

На основі рекомендацій, що впливають із міжнародних договорів, окремі дослідники (О.О. Бахуринська, І.Б. Медицький, О.О. Михайлов, В.І. Осадчий, Е.М. Кісілюк, О.Ф. Пасека, Р.І., Таш'ян, О.М., Шармар та ін.) пропонують ввести кримінальну відповідальність юридичних осіб в Україні шляхом внесення змін до КК України.

В. М. Смітєнко та Г.І. Агафонов, будучи прихильниками кримінальної відповідальності юридичних осіб, обґрунтовують свою позицію даними досліджень у сфері соціальної психології про перетворення спільноти людей на суб'єкта активної діяльності . На думку П. Л. Фріса, кримінально-правові заходи впливу щодо юридичних осіб, які, до речі, добре відомі світовій практиці (заборона чи призупинення діяльності в цілому або окремих її видів тощо), мають бути передбачені й українським законодавством. Якби діяльність юридичної особи була заборонена, обмежена і т. ін., була б ліквідована реальна база (і часто – передусім, матеріальна) організованої злочинності, що стало б фактором запобігання новим злочинним проявам. Проте, П. Л. Фріс не зазначає, що заборона діяльності юридичної особи може бути успішно здійснена згідно з цивільним законодавством поряд з притягненням до кримінальної відповідальності певних фізичних осіб, наприклад, керівників юридичної особи.

Так, підставою для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового впливу пропонується визнати вчинення злочину «від імені та в інтересах» юридичної особи або «використання у будь-який спосіб» юридичної особи з метою вчинення чи приховування злочину. Такий злочин можуть вчинити не тільки керівник, засновник чи учасник

юридичної особи, а й «інша уповноважена особа» (проект ст. 96-1 КК проекту). Подібні «туманні», невизначенні формулювання містяться і в проекті ст. 96-9 КК, якою пропонується встановити загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового впливу.

ПРОФЕСІЙНА, ПСИХОЛОГІЧНА ТА СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Курсант 3-го курсу **Демиденко Т.І.**

Науковий керівник: викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук **Марков М. М.**

Професійна підготовка працівників оперативних підрозділів ОВС - це організований безперервний і цілеспрямований процес з оволодіння знаннями, спеціальними вміннями і навичками, необхідними для успішного виконання оперативно-службових завдань. Наявність у професійній діяльності оперативних працівників таких факторів сильного впливу, як небезпека, ризик, загроза для життя та здоров'я вимагає проведення комплексу спеціально організованих заходів, спрямованих на підготовку їх до тієї чи іншої ситуації. Важливу роль відіграє психологічна та фізична підготовленість. Професійна психологічна підготовка – це цілеспрямований процес формування та розвитку особистісних якостей і властивостей працівника, які б відповідали вимогам оперативно-службової діяльності і забезпечували її ефективне виконання. Адже їм часто доводиться діяти в екстремальних умовах, пов'язаних зі значними психічними та фізичними навантаженнями, в умовах невизначеності, при дефіциті часу, необхідності швидкого прийняття правильних рішень, знешкодження або затримання злочинців, визволення заручників.